

מזל יקזת הכר שזה

וואס דורך איר שפירט מען די זיסקייט פונ'ם באשעפער

משיחותיו של הגה"צ רבי מנחם ברוך יאזעע שליט"א בעל 'מותיקות התורה'

סיפור לשולחן שבת

אל תהיו אדישים!

בפרשתנו וצטוינו מצוה שהנה
יסוד התורה כלה "ואהבת לרעה
כמוך" וכדברי רבי עקיבא זה כלל
גדול בתורה, וכמבאר בגמרא (שבת
לא.) במעשה בגר שפא לפני הלל
ובקש לדעת את יסוד התורה והלל
אמר לו "ואהבת לרעה כמוך", מה
דעך? סני לחברה לא תעבי, ופרש
רש"י רעה ורע אביה אל תעזב, והינו
שבמצוה זו מנח ענין הנאמנות
שעלינו להיות נאמנים לבוהר וכן בין
אדם לחברו, ולפיכך מצוה זו פותחת
ב"ואהבת לרעה" ומסימת ב"אני ה"
כי הא ביהא תליא, וכאשר נתבונן
בכל הטוב שהבוהר מרעיף עלינו,
וכן בשליחיו הרבים שמרבים להטיב
עמנו, נתמלא באהבה הנובעת
מהפכת הטוב ומתוך נאמנות למי
שגומל לנו כל טוב.

ונביא כאן ספור נפלא בענין זה,
כפי שהובא לשלחן המערכת:

בשבת בבקר פאשר התעוררתי
חשתי כאבים עזים בראש, בנוסף
הרגשתי שהגוף שלי לא נשמע לי,
לא היי בי כוחות לקום מהמטה,
רעיתי הביאה לי כדור לשכך את
הכאבים אולם זה לא עזר, הכאבים
הלכו והחמירו ויחד אתם החלשה

<< המושך בעמוד ד

לקח מהפרשה

היסוד של העבודה לפני ולפנים - הנו בבית הפרטי שלנו

שהכרובים סמלו על החבור
והקשר שבין איש לרעהו ובין
איש לאשתו כמובא בדברי חז"ל.

לאור הדברים הללו אפשר
לבאר מדוע פרשת תזריע
פותחת בתורת היולדת ועוברת
לעסק בפרשת מצרע, ללמדנו
שכאשר אדם לא עוסק

בחסד הגדול שיש
לו בבית והוא
לא ממליך את
ה' על כף, עליו
לבא לפנה ולעסק
בצרעתו כדברי
המדרש: .. והובא
אל אהרן הכהן, כדברי
האברבנאל שקרבן העולה של
היולדת מבטא התקרבות לקב"ה,
ומתן תודה לו על שננתן לה ילד
והיא והוא בריאים ושלמים.

נמצאנו למדים שהיסוד
הראשון בעבודת ה' הנו בבית
פנימה, במשכן הפרטי שלנו,
ובכדי לזכות לכך צריך לבוא
תמיד בהרגשה חיובית, וזה הענין
שהכהן היה נכנס לפני ולפנים

פרשתנו פותחת בטרגדיה
הנוראה של מיתת שני בני
אהרן ביום הנעלה של חנכת
המשכן כמובא בפרשת שמייני,
וממשיכה בצווי ה' לאהרן היאך
עליו להכנס לקדש הקדשים,
ויש להבין מדוע פרשת תזריע
מצורע נכתבה באמצע
הענין של מיתת שני
בני אהרן.

והנה בודאי
שאין לנו שום
השגה בנדב
ואביהוא אולם
חז"ל אומרים שאחד
הטעמים שהם נפטרו
זה מחמת שהם לא התחתנו.
ובבאר הדבר:

ולפיכך בפרשתנו שבה נצטוה
אהרן להכנס לפני ולפנים נאמר
"וכפר בעדו ובעד ביתו", ורבי
יהודה אומר שמתקינים לו אשה
אחרת, היות שכהן גדול שאין לו
אשה זה מעכב בפפרה; ללמדנו
שהיסוד של עבודת המשכן
הנו בבית הפרטי שלנו, וכענין

<<

לפי דברנו אפשר לבאר שישנם שני סוגי כפרה: האחד על כך שאדם לא נשמר בסור מרע, והשני על כך שאדם לא התחזק בעשה טוב, ולא הודה דיו על כל הטוב המרבה שה' מרעיף עליו.

וזה שנצטוינו בפרשתנו על מצוות רבות כדגמת צדקה ועשיית חסד והבאת הפרות לירושלים ואכילתם בהלל והודאה בשנה הרביעית, וכן בלא תעשה, לא לקום ולא לטור, שמהות המצוות הללו לעדן את נשמתנו ולהכניס בלבנו הרגשה של שלווה והפכת הטוב לבורא, שעל ידי כך אנו זוכים להתעלות ולחיות חיים רוחניים ומאשרים. ולפיכך טרם שאדם הולך לאכל את הפרות של יבול שדהו עליו לעלות לירושלים ולראות היאך הכהנים אוכלים בקדשה ובקרבת ה' והלל והודאה וללמוד מכך היאך יהודי אוכל, ועם הדעת הזו הוא היה שב לביתו.

וזה המהות של ספירת העמר - בכל יום אנו סופרים עוד טוב 'העמר' הנו מדה של אכל ובאכל כלול כל הטוב - ואנו מביאים את העמר לפני ה' ללמדנו שנמליך את ה' על האכל ועל כל דבר טוב שיש לנו

הנה לפני המתקפה הנוראית והרצחנית שהיתה בשמחת תורה האם הערכנו דיו את החסד העצום שאנו יושבים בטח בארצנו ואויבי ישראל לא פוגעים בנו לרעה, מי חשב להודות על כך שאנו לא צריכים לרוץ למקלטים ולהיות בפחד, ובזימים אלו עלינו להתפלל על כל הנמצאים במצר ובשבביה שיצאו במהרה מאפלה לאורה, ובד בבד להודות על החסד העצום שאנו יכולים לשבת בנחת ובשלווה.

ועלינו לדבר מכך בבית, חז"ל תקנו לברך על כל דבר ללמדנו שכל מעשה צריך לבוא מתוך התבוננות ומחשבה של קרבת ה' להשרות סביבנו אורה רוחנית וחיובית של התבוננות בכל הטוב, נדבר מהטוב והחסד שה' עשה עמנו, נדבר מעולם הבא; כמה שווה להשקיע בכדי לקנות חיי נצח, נשנן בבית כמה מאשר הוא האדם שעוסק בתורה הקדושה ומוציא מהלמוד ותור נתינה וחמלה, וזה מה שנקלט לילדים ונחרט בלבם הטהור, הדומה לגיר חדש.

המורס מכיל האמור: וכן הודאה על הנשימות כענין הקטרת.

עם הקטרת, וכאשר היו מריחים את הריח הנפלא ריח שהנשמה נהנית ממנו, היו מתמלאים בהודאה של "כל הנשמה תהלל יה" - על כל נשימה ונשימה שה' מנשים אותנו בכל עת, וזה גם יסוד הדמים שאנו מודים לה' על הבריאות שהוא יתברך מבריא אותנו, ורק אחר כך היה הכהן הגדול יוצא לחוץ ומתפלל, כי דבר ראשון אדם צריך להיות בהרגשה חיובית בהודאה של תורת היולדת ובהודאה של הקטרת פי בלי ההודאה וההרגשה שהכל טוב ונפלא, אדם לא יכול להתקדם הלאה ואדרבה כל הנגעים והחולאים באים.

פרשה זו צריכה להיות נר לרגלנו; שלא נצטמצם בדברים קטנים שקשה לנו בהם ונחיה רק אותם במקום לחיות את כל הטוב המרבה שה' מקיף אותנו בו.

וכמעשה שהיה ביום ששי שעבר בנגיד אחד בשכונת מאה שערים שנכנס לאחת המאפיות ושלם לכל אחד על המאפים שקנה לכבוד שבת, וכן חלק סכום נכבד של כסף לכלם, ספר יהודי אחד שמעתי על כך מחבר ומיד הזדדתי גם אני לבוא בכדי לקבל גם, אלא שעד שהגעתי הודיע הנגיד שהכסף תם ולעת עתה הוא מפסיק לחלק, כשפגשתי אחר כך את אותו חבר שהודיע לי על אותו נגיד הוא שאל אותי כמה הבילתי, השבתי לו שעד שבאתי תמה החלקה, הוא ענה ואמר לי אין לך מזל, התעשתתי מיד והשבתי לו, יש לי מזל טוב מאוד! זה שאני חי בבריאות ויש לי אשה וילדים ופרנסה ובית לגור בו ועוד ועוד טובות לרב, ויש בזה למוד עצום עבורנו; אדם מחליט אם להרגיש שהוא לא יצליח וכדומה או לשמוח בכל הטוב המרבה שכן יש לו.

וזה שנאמר "בזאת יבא אהרן אל הכהן" - עם הערכה של החסד הגדול שאדם חי בבריאות, שזה מהות הדמים של הקרבנות שהיה מקריב טרם כניסתו, שמזכירים את החסד הבריאות וכל הטוב שאנו מקפים בו, ונכלל בזה הודאה על בני הבית ככתוב "וכפר בעדו ובעד ביתו".

ולכן פרשת אחרי מות נכתבה אחרי פרשת תזריע, שפותחת בהודאת היולדת, כי לפני שנכנסים לקדש הקדשים צריך לבוא עם הודאה, וכן בתוך קדש הקדשים היה הודאה של הקטרת על כל הרוח הטובה.

זה ענין ההגדרה שאדם צריך להבדיל בין הטוב לרע - את הרע לשלח ואת הטוב לפתח, וזה גם מהות הוודי שעל כל אחד לערוך חשבון נפש עם עצמו, ובעקבותיו על מה שבתוך ביתו, ולפיקד על הכהן הגדול המכפר להיות נשוי ולכפר בעדו ובעד ביתו, ולכן הכהן היה מערב את הדמים, לרמוז על ענין הערוב שבין האיש לאשה - לחבר את שני הרצונות כמו שכתוב "הדם הוא - הנפש" - הרצון, כענין שנאמר "אם יש את נפשכם".

...

"לא תקם ולא תטר" רצון הקב"ה שנוחיה בשלחה ובשמחה, וזה על ידי שנוקח בקלילות את הדברים הקשים שאנשים עושים לנו, ונמחק מלבנו את כל הקפדות שיש לנו על אחרים. והדרך להגיע לכך זה להחזיר לעצמו תמיד, שהקפדות לא יעזרוהו במאומה, ולהפך - הם יהיו עליו למשא ולטרח ויפריעו את שלוותו. וכן יחזיר לעצמו שהכל נעשה מאתו יתברך, וחברו אינו אלא שליח לכך. ועל ידי שישנו דברים אלו פעמים רבות תשוב בלבו האהבה והשמחה.

...

הכפרה של הכהן היתה בעדו ובעד ביתו, ללמדנו שכפרת האדם תלויה בהתנהגות שלו כלפי בני ביתו - בבית פנימה, וכדברי חז"ל "כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו".

השבו נפל טיל שיכל לגרם למאות הרוגים רח"ל וה' פורש את סכת שלומו ומגן על כל יושבי ארץ הקדש; בכל בקר אנו פותחים את התפלה בדבריו של דוד מלכנו הודו "הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו: שירו לו זמרו לו שיריחו בכל נפלאותיו": ללמדנו שנוצד בדרך של אברהם אבינו ונעשה עסק מהנסים והנפלאות שה' עושה עמנו,

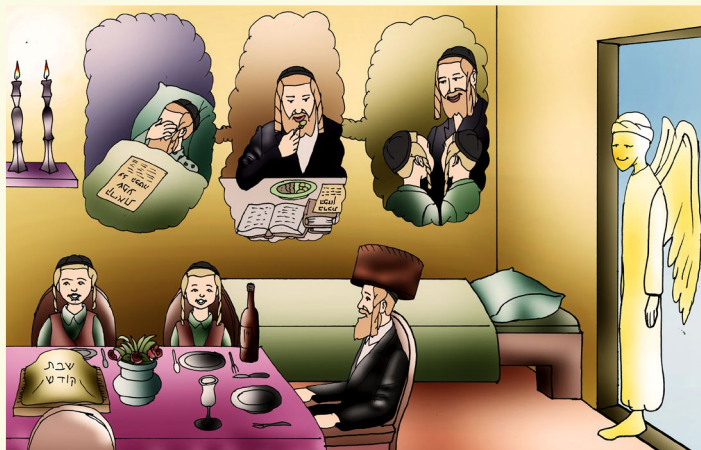
וכן כל אחד ואחד בפרט מלא בנסים ונפלאות, בבריאות שבגופו, ועוד. ועלינו לשבח לבזר שיהא טוב ומטיב לכל ויחד עם ההודאה לקרע שערי שמים על כל כלל ישראל שלא יארע נזק לשום יהודי, חלילה, וכל הנתונים בצרה ובשביה ישובו במהרה לביתם בריאים ושלמים ונזכה לשמח בגאלה השלמה במהרה בימינו, אמן.

...

בזמן שמסתתרים במקום מוגן מפני טילים וכדומה ראוי להתבונן שמה' אי אפשר להסתתר והוא בחן אתנו אם אנו נכנעים בזמן שהוא מעורר אתנו, אם אנחנו רוצים להסתתר בצל כנפיו, וכאשר אנו נכנעים הקב"ה מגן עלינו ביותר.

...

הגורלות המבארות בפרשתנו מלמדים שבכל אחד ישנם רצונות ומעשים טובים ועליו לפתח אותם לטובה, וגם אם הוא רואה בעצמו דברים לא טובים אסור לו לפל ברוחו, אלא אדרבה להבדיל אותם ולשלח אותם עם השעיר לעזאזל.

והדבר ידוע שכל אחד ואחד חושב שמה שיש לו ולתו זה הכי טוב, המשפחה של השני מצלחת יותר, הפרנסה, הבית של השני זה הבית הכי טוב; הקב"ה שם אותך היכן שאתה והביא לך את מה שיש לך, כי זה הכי טוב בשבילך, כך ה' רוצה שתעבד אותו, והעקר שתשמח ותאהב אותו יתברך, ה' הביא לך במכון את האשה הזו, בכדי שתסתדר איתה ותעריך אותה, שתעבד עם עצמך לראות טוב וכך תראה שהכל סביבך משלם.

ספירת העמר מלמדת, תפתח כל יום את הלוה שנה ותראה את החסד הגדול שהיום ה' נתן לך, אתה בריא? אתה העשיר הגדול ביותר בעולם!! יש לך אשה, אין שוי לערך העצום שבידך. ומי שלא מעריך את הבריאות, שילך למקום שנמצאים בו חולים, ומתוך כך יתמלא ברחמים עליהם, ויבקש על רפואתם השלמה, ויבד בלב יזעק בהלל והודאה לבזר על בריאותו, שהיתה נראית לו כדבר פשוט ומוכן מאליו. וכאשר אדם עסוק בחסד ושמח בחלקו הטוב, חזיו מאשרים ואינו מחפש את הדשא הירק של השני.

התורה הקדושה צוה אותנו: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" ובכל יום אנו קוראים זאת יחד עם מצות אהבת ה' שבתחת קריאת שמע, היות שפאשר אדם שמח בחלקו הטוב, ואוהב את הבזר 'בכל לבו' - על לבו ובריאותו, 'בכל נפשו' - בדם וברצונות הטובים שבו, 'ובכל מאודו' - האשה והממון שיש לו, אזי הוא לא מחפש את הבלי העולם הזה, שמרחיקים אותנו מאתו יתברך.

משפילים לשמח אותי נסיתי לשמח אך זה לא היה קל כלל.

במוצאי חג ראשון הרגשתי שאני לא מסגל יותר לשהות בבית ושוב פנו אותי לבית החולים. ביום רביעי ג' דחול המועד בבקור רופאים שניערך בבקר במחלקה התבשרנו שעלו על הבעיה ולא מדבר במחלה הנוראה רח"ל, למרות שעוד לא יכלתי לזוז, מלאה את לבי כזו הרגשה של שמחה, הרגשתי שקבלתי את חיי במתנה, אני לא יכול לתאר במלים את השמחה על המתנה הגדולה ביותר ש'ה' מעניק לנו מתנת החיים, מה שכן גילו היה חידק שחורד למוח ולשם כך קבלתי שעות רבות בכל יום ערוי של אנטיוטיפיקה וגלגל לאט התאוששתי, כיום ג' איר אני עדין בבית חולים, מתאושש ועובר טפולי פיזיותרפיה בכדי שאוכל לשוב ללכת ולזוז פאחד האדם, אולם ב"ה אני ממש מרגיש טוב ואני עתיד לשוב לביתי בימים הקרובים "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו" וכאן בין כתלי בית החולים אני מבקש להעביר מספר מסרים לקוראים הנכבדים:

לא צריך להיות חולה המטל על ערש דיו עם פחד ממשי מהמחלה הנוראה בכדי להודות לה' על החיים הבריאים, היצר מטעה אותנו שתמיד חסר לנו, אולם האמת שאנו מקפידים בחסדים גדולים וה' מרעיף עלינו כל טוב ברחמי וברב חסדיו, וזה מהות העמך, להודות לה' על האכל וכל הטוב, שנקבל בו כמו שאנו מפרטים בברכת המזון.

בבית החולים היה ארגון שמשתף לקהלה מסימת שמאוד עזר לי בתחומים רבים עד שנכנסתי לבית חולים סלדתי מאותה קהלה, וממש החשבתי אותם לרשעים וכעת אחרי שהם עזרו לי כל כך ראיתי כמה הם טובים וכמה נכשלותי בשנאת חנם, ובדאי שבכל קהלה ישנם אוצרות של טוב ועלינו לפקח עינים ולראות את כל הטוב.

בבית חולים פגשתי אבא לתינקת שנולדה בערב פסח והמקום שדרכו הפסלת שבגוף יוצאת אינו רחב דיו אצל התינקת ממש במילימטר ומשום כך יש לה פורים נוראים והיא ממש צורחת בכל יציאה, הוא המשיך ואמר לי שב"ה עליו על הבעיה ומטפלים בה, אחלתי להם רפו"ש והתמלאתי ברחמים על אותה תינקת. פאשר יצאתי אחר כך לבית הכסא התבוננתי בחסד העצום שהפסלת יוצאת בלי מכאובים ובברכת 'אשר יצר' הרגשתי מה הפרוש 'שאם' יסתם אהד מהם.

אסים את הדברים בהודאה עצומה לבורא עולם על כל הנסים אשר גמלני, ובבקשה מצבור הקוראים אל תהיו אדישים! כל הזמן אנו מקפים בנסים שאין בעל הנס מכיר בנסו, הבה נתחזק בברכת אשר יצר ובשאר הברכות, ונודה לרפא כל בשר הטוב והמטיב.

הגדולה שתקפה אותי, במשך הזמן התעלפתי מספר פעמים בתוך זמן קצר ואנשי ההצלה שהזעקו למקום פנו אותי לבית חולים, שם ערכו לי בדיקות מקיפות, אך לא עלו על הבעיה, במוצאי שבת שחררתי כשאני עדין לא חש בטוב אך פחות פאוב מחמת הכדורים החזקים שנתנו לי בבית החולים.

ארגנו את החפצים מהנפש ונסענו יחד עם הילדים חזרה הביתה, אחרי שהגענו בשעת לילה מאחרת והשכנו את הילדים עליתי גם אני על יצועי קשלתע אותם פאבים שהיו לי בבקר תקפו אותי שוב, הרגשתי שאני לא מסגל לשאת אותם, הזמנתי מונית ויצאתי לבית חולים הדסה עין כרם בירושלים. שכבתי במטה ללא יכלת לנוע במשך כשבוע וחצי, כשבכל הזמן היה הרופאים ערכו לי בדיקות ונסו לעלות על הבעיה אך ללא הצלחה.

בנתיים רגל שמאל שלי השתתקה לגמרי, לא יכלתי לאכל והרגשתי ממש נורא, חשבתי לעצמי שבזמן שכלם מתכוננים לפסח במלא המרץ אני מטל במטה כאבן שאין לה הפכים עם פורים נוראים, אולם חזקתי את עצמי שב"ה אני חי ויכול לחשב על ה' ועל כל הטוב שנתן לי בחיי.

ביום שלישי, יומים לפני בדיקת חמץ בעת שישנתי במטה ואשתי ישיבה לצדי שמעתי את קולה של אמי שדברה בטלפון מחוץ לחדר וזה היו דבריה; "הוא אברך צעיר הילד הגדול עוד לא בן עשר והקטן רק בן כמה חדשים, אני לא יכולה לחשב על כך אם חלילה יגלו לו את המחלה הנוראה בראש..." ואז היא פרצה בבכי, הסתכלתי בחצי עין על רעיתי וראיתי שגם מעיניה זולגות דמעות, באותם רגעים הרגשתי נורא מאוד, נפל עלי פחד מות כפשוטו, חשבתי לעצמי מי יודע כמה זמן נותר לי לחיות, מה עשיתי בחיים ומה יהיה עם הילדים הקטנים, אני לא מאחל לאף אהד את ההרגשה הזו שהחיים תלויים על כף המאזנים ואני לא יודע מה ילד יום, טמנתי את ראשי בפרית ובקשתי מה' מעמק לבי שיתן לי חיים בכדי שאוכל לקדש את שמו ולהודות לו כל יום על החיים שהוא נותן לי ברחמים.

בערב שבת פסח פנו אותי באמבולנס לבית הור, בזמן שהותי בביתם, למרות שכלם נסו לעשות לי אוירה נעימה וסידרו את כל הסלון בכדי שאוכל לשהות במטה לצדם בליל הסדר, הרגשתי את אורית המתח והלחץ שבו היו כל בני הבית נתונים לשלומי.

ב"ה בכל עת אני מאוד פעיל ונמרץ ובכל שנה אני עוזר להורי בהכנות הרבות לפסח, ומסייע להם גם בליל הסדר בהגשת כל הדברים לאורחים הרבים, וכעת שכבתי בצד כשכלם